

Pintér, L.:

Beszámoló az V. Európai Malakológiai Kongresszus-
ról - Bericht über den V. Europäischen Malakolog-
ischen Kongress

Az Unitas Malacologica Europaea /UME/ 1974.szeptember 2-8. között tartotta Milánóban ötödik kongresszusát. A mintegy 25 országot képviselő több mint 100 résztvevő gazdag és változatos előadásokon /kb.80 előadás!/, élénk vitákon, késő éjszakába nyúló beszélgetéseken ismerkedett meg a malakológia sokrétű problémáival, mérte fel e tudományág jelenlegi helyzetét és a jövő útját. A szakmai megbeszéléseken kívül lehetőség nyílt központilag szervezett és egyéni gyűjtőutakra, kirándulásokra is.

A kongresszus magyar résztvevői: Bába Károly és felesége /Szeged/, Erdélyi Lajos /Szeged/, Krolopp Endre /Budapest/, Pintér László /Budapest/.

Mint az előző kongresszusok, az ötödik is két részből állt. Szeptember 2-án Polymorphism of Gastropoda címmel egésznapos szümpozicionon vettünk részt. Valamennyi előadás és hozzászólás e témakör különféle területeit világította meg, más és más nézőpontból, illetőleg más puhatestű-csoportra vonatkoztatva.

J.Gaillard /Franciaország/ és C.F. Sacchi /Olaszország/ a Littorina saxatilis /Olivi/ variabilitását vizsgálta meg, s egymással teljesen ellentétes eredményre jutott. A. V. Grossu /Románia/ "Le polymorphisme des Gastropodes et la possibilité d'identifier et de limiter d'espèce avec des méthodes biochimiques" c. előadásában beszámolt a "nouvelle systématique" alapvető módszeréről: a morfológiai bélyegek összehasonlítása a molekuláris szerkezet szintjén, a biokémia legújabb eredményei segítségével. Az elektroforetikai modellek egybevetése lehetővé teszi rendkívül ha-

sonló fajok biztos szétválasztását.

A kongresszus második része szeptember 3-án délelőtt az ünnepélyes megnyitóval kezdődött. A Villa Comunale dísztermében L. Montagna, Milánó kulturtanácsosa köszöntötte a résztvevőket. Beszédében kiemelte a malakológiai kutatások szoros összefüggését az un. "ökológiai problémával": "Orbene e certamente importante che questa disciplina cooperi a far conoscere, apprezzare e tutelare il nostro ambiente, retaggio comune di tutta l'umanità, di quella presente e di quella futura."

Ezután C. Conci, a Museo Civico di Storia Naturale igazgatója ismertette a milánói muzeum és a malakológia kapcsolatát: a muzeum alapítói, G. Jan és G. De Cristofori elsősorban malakológiai kutatásokkal foglalkoztak.

Harmadik felszólalóként F. Toffoletto, az UME elnöke ismertette a kongresszus munkaprogramját.

Az elnöki megnyitó után W. Backhuys /Hollandia/ csaknem egyórás, hangulatos szakmai és élménybeszámolóját hallgattuk meg "Zoogeographical and taxonomical research in Macaronesia, especially the Azores" címmel. Az előadást koktél követte.

Szeptember 3-án délelőtt kezdődött a kongresszus munkaprogramja. Az üléseket a Museo Civico, a Planetario és az Acquario Civico termeiben, témakörök szerint csoportosítva, szimultán tartották: egy időben két helyen volt előadás. A kongresszus hivatalos nyelve angol, francia és német volt.

A következőkben időrendi sorrendben ismertetem a magyar, ill. a legfontosabb és legjellemzőbb egyéb előadásokat.

E. Gittenberger/Hollandia/: Die Einteilung der Chondrinidae /Pupillacea/. A hasonlóság és rokonság fogalmait vizsgálja elsősorban az Abida - Chondrina, ill. Abida - Granaria genuszok kapcsolata alapján.

L. Pintér/Budapest/: Über das System der Helicidae sensu lato. A szerző áttekintést ad a Helicidae család kutatásának mai állásáról. Rámutat a problémákra, melyek a legújabb Helicidae-rendszer /Schileyko, 1972/ elfogadását nehezítik.

"Auf die Gefahr der Nouvelle École des vorigen Jahrhunderts kann nie oft genug hingewiesen werden. Man spricht heute bereits von einem anatomischen Bourguignatismus."

L. Erdélyi /Szeged/: Synaptic activation of Helix ganglion cells by barium ions. "It is concluded that barium ions have at least two points of attack in the ganglion: on the soma membrane of the ganglion and on the presynaptic terminals controlling them."

A.C. van Bruggen /Hollandia/: A preliminary analysis of African non-marine Gastropoda Euthyneura families. Az Afrikában élő 73 család állatföldrajzi viszonyait és kapcsolatait elemzi.

M. L. Sampaio /Xavier/ Silva /Portugália/ ; F. Simon Vicente /Spanyolország/ ; et al.: Susceptibility of Planorbis metidjensis from Portugal and Salamanca /Spain/ to the strain of Schistosoma bovis from Salamanca.

O. Scarlato /Szovjetunió/: Distribution of bivalve molluscs.

E. Krolopp /Budapest/: Angaben zur Entfaltung der mitteleuropäischen fluviatilen Molluskenfauna.

T. A. de Vlieger /Hollandia/: A survey of the neurophysiology of Lymnaea stagnalis.

K. Bába /Szeged/: Die kontinentalen Schneckenzönosen der Eichen - Ulmen - Eschen-Auwälder /Fraxino pannonicae - Ulmetum pannonicum Soó/ der Ungarischen Tiefebene /Alföld/. "Es ist festzustellen, dass die Auwälder weitaus reicher an Schneckenzönose sind als andere Wälder der Tiefebene. In der Verbreitung der Gastropodaarten in den Wäldern der Ungarischen Tiefebene spielen die Auwälder durch die von ihnen ausgehende Vegetationssukzession eine Rolle."

F. Ghisotti /Olaszország/: Specific and generic identification in Malacology through perforated cards.

F. Giusti /Olaszország/: A malacological survey of Sar-

dinia. Csigák alapján bizonyítékokat sorolt fel Korzika, Szardínia és a Provence egykori összefüggésének elméletéhez.

A. Wiktor /Lengyelország/: Zur Verbreitung der Nacktschnecken /Arionidae, Milacidae, Limacidae-Pulmonata, Gastropoda/ in Bulgarien.

A kongresszus záróülése összefoglalta az elmúlt három év tapasztalatait, s a fokozottabb együttműködésben jelölte meg a jövő programját.

Külön ki kell még emelni a szeptember 4-i délutáni ülést, mely teljes egészében az európai szárazföldi és édesvizi puhatestűek feltérképezéséről tárgyalt. Még az 1971-es genfi kongresszuson alakult meg a térképezés szervező bizottsága. Célja, a puhatestűek elterjedéséről pontos, egységes szempontok szerinti térkép elkészítése. Az elmúlt három évben a programban résztvevő országok száma 14-re emelkedett, és mindegyik országban egy-egy kutató vállalta a szervezés munkáját. A gyűlésen az egyes országok képviselői beszámoltak a végzett munkáról, a lehetőségekről, problémákról.

A bizottság magyar tagja, Pintér László, ismertette az együttműködés fontosságát, kihangsúlyozva, hogy keveset ér, ha csak egyes kutatók, egyes országok hangolják össze a kutatást. Valamennyi európai ország tevékeny részvételére van szükség. Magyarországon biztosítva van a malakológiai kutatás alapfeltétele: a lelkes és tevékeny kutatógárda, összehangolt programmal, saját folyóirattal. Így nyugodtan vállalhattuk a magyarországi alaptérkép és fajgyűjtőkártyák rendszerének kidolgozását /ez időközben megtörtént s jelenleg nyomdában van/.

A tudományos programon túl a kongresszus több jólszervezett kirándulással, gyűjtőuttal lehetőséget nyújtott Milánó tágabb környékének megismerésére is. Így Bergamo, Verona megtekintésére a Garda-tóhoz kirándulásra volt mód.

Köszönettel tartozunk a kongresszus házigazdáinak, szervezőinek a sok fáradozásért és segítőkészségért. Reméljük, hogy az 1977-ben Amszterdamban megrendezésre kerülő kongresszuson is értékes munkáról számolnak be a kutatók.